

Kaj Birket-Smith: Eskimoerne (med forord af Knud Rasmussen). (17×25 cm, 240 s. Et kort. Mange illustrationer). Gyldendals Forlag, København 1927.

Birket-Smith har tidligere, især i „Meddelelser om Grønland“, skrevet lærde avhandlinger om eskimofolket. Den ovennævnte bog indeholder en *populær* fremstilling, æmnet betragtet næsten fra alle sider. Den er let læselig, rask og moderne. En *monografi* om eskimoerne som race, som nation, som naturfolk og til slut, i et kapitel om grønlænderne, som moderniseret samfundsled i den danske stat. Forfatteren er indtil videre en ven av monopolet og anbefaler indførelsen av brugsforeninger i Grønland under statens kontrol.

Det er et betydeligt værk, Birket-Smith hermed har skænket den geografisk interesserede læseverden, man mærker både hans studielærdom og hans på selvoplevelser hvilende erfaring, ikke mindst den, han høstede ind i nysforgangne år som deltager i den 5te Thule-expedition.

W. Thalbitzer.

Emm. de Martonne: Traité de Géographie physique I—III, Librairie: Armand Colin, Paris 1925-1927.

4. Udgave af *Emm. de Martonnes udmærkede Haandbog* i fysisk Geografi foreligger nu helt afsluttet, idet ogsaa 3. Bind, der omhandler Biogeografien, er udkommet. En udførlig Anmeldelse vil fremkomme i Juni Hefte af Geografisk Tidsskrift.

Einar Storgaard.

Géographie Universelle, udgivet under Direktion af P. Vidal de la Blache (†) og Lucien Gallois, Professor ved Sorbonne. Librairie Armand Colin, Paris.

1. Bind: *Les Iles Britanniques* af Albert Demangeon, Professor ved Universitetet i Paris (Sorbonne). Paris 1927 (20×29 cm, 320 Sider, 80 Kort i Teksten, 113 Fotografier paa 56 Tavler og 1 farvetrykt Kort (Befolkningstæthed); Pris uindb. 80 fr., indb. i Shirting 105 fr., indb. med Skindryg og -hjørner 125 fr.).

2. Bind: *Belgique, Pays-Bas, Luxembourg* af Albert Demangeon, Professor ved Universitetet i Paris (Sorbonne), Paris 1927 (20×29 cm, 250 Sider, 53 Kort i Teksten, 82 Fotografier paa 40 Tavler og 1 farvetrykt Kort (Jordbundsforhold); Pris uindb. 60 fr., indb. i Shirting 85 fr., indb. med Skindryg og -hjørner 125 fr.).

Allerede i min Afhandling „Geografien i Frankrig“ (Geografisk

Tidsskrift, Juni 1926) tænkte jeg paa at omtale et Værk, som ganske vist ikke var udkommet, men om hvilket jeg hørte megen Tale under mit Studieophold ved Sorbonne 1921—22. Jeg opgav det dog, da jeg den Gang havde Indtrykket af, at Værket stod lige foran Udgivelse, hvorfor jeg blev noget betænkelig, da det endnu i Forsommeren 1926 ikke var begyndt at udkomme, og jeg tænkte mig da den Mulighed, at det havde vist sig uoverkommeligt under de nuværende økonomiske Forhold, og at man derfor havde opgivet det.

Saa meget desto glædeligere er det da at konstatere, at det stort anlagte Værk nu i 1927 er begyndt at udkomme. — — —

Det har været under Forberedelse i mange Aar. Allerede før Krigen havde nu afdøde Professor Vidal de la Blache faaet Tanken om en Afløser af det enestaaende monumentale Værk, Reclus' „Nouvelle Géographie Universelle," hvis 19 Bind udkom i Aarene 1875—94, men som af gode Grunde paa mange Punkter var ret forældet, da den geografiske Videnskab efter den Tid havde været i rivende Udvikling. Vidal de la Blache havde udformet Planen for det nye Værk — „Géographie Universelle": For een Mand vilde det være umuligt at skrive det, og han havde derfor henvendt sig til en Række af Frankrigs betydeligste Geografer og faaet dem til Medarbejdere. Disse er næsten alle Elever af den store Mester, og dette har sin Værdi derved, at man i højere Grad end ellers, hvor der er mange Medarbejdere, kan vente, at Behandlingen af de forskellige Lande vil blive nogenlunde ensartet.

Flere af Bindene var næsten færdige, da Verdenskrigen udbrød i 1914 og foreløbigt standsede Udgivelsen. 1918 døde Vidal de la Blache. Professor Lucien Gallois overtog imidlertid Redaktionen, men baade han, Medarbejderne og Forlaget mente, at det var bedre at vente nogle Aar med at udgive et saa stort Værk, indtil Forholdene i Verden var blevet nogenlunde stabile efter Krigen, og naar det yderligere er trukket et Par Aar længere ud, skyldes det det, at Forlaget har ønsket Manuskripterne saa vidt indgaaet, at det kan regne med en regelmæssig Udgivelse.

I Følge Planen, som nu foreligger, vil Værket komme til at bestaa af 22 Bind, og det skrives af Albert Demangeon (Britiske Øer, Holland, Belgien og Luxembourg), Maurice Zimmermann (Skandinavien og Polarlandene), Emm. de Martonne (Mellemeuropa), Camena d'Almeida (Baltiske Stater, Rusland og Russisk Asien), Lucien Gallois (Frankrig), Jean Brunhes (Sydeuropa), Raoul Blanchard (Vestasien), Fernand Grenard (Centralasien), Jules Sion (Syd- og Østasien), Paul Privat-Deschanel (Australien og Oceanien), Augustin Bernard (Nord- og Vestafrika), Fernand Maurette (Øst- og Sydafrika), Henri Baulig (Nordamerika), Max Sorre (Mexico, Mellemamerika og Vestindien) og Pierre Denis (Sydamerika).

Af disse er nu udkommet to Bind*), begge skrevet af Professor Albert Demangeon, det ene omhandlende de britiske Øer, det andet Belgien, Holland og Luxembourg.

De fremtræder i et overordentligt elegant og fornemt Udstyr i stort Oktav med smukt Tryk og med ualmindeligt vel reproducerede og instruktive Billeder, af hvilke mange er taget fra Flyvemaskine.

Fra første Side mærker man, hvorledes Demangeon er hjemme i sit Emne — han har tidligere udgivet Værker om England, og hans Professortid i Lille har givet ham rig Lejlighed til at sætte sig grundigt ind i Hollands og Belgiens Geografi.

I Indledningen til de britiske Øer søger han at give de geografiske Grunde til, at disse dog forholdsvis smaa Øer er blevet til Verdens største Rige, omfattende Fjerdedelen af Menneskeheden. Selvfølgelig kan der ikke blive Tale om at gennemgaa Værket i Detailler. 1. Bind er delt i 3 Afsnit, af hvilke det første giver en klar Fremstilling af Terrænforhold, Klima, Plantevækst, de omgivende Have og en almindelig Oversigt over Befolkningen; i det næste gives en udførlig Gennemgang af de enkelte Landskaber, og i sidste Afsnit behandles de erhvervsgeografiske Forhold, Demangeons egentlige Speciale.

2. Bind er viet Belgien, Holland og Luxembourg. Det kan vel næppe være andet, end at de fleste straks vil synes, at det er vel rigtig Plads at give de smaa Lande, men under Demangeons kyndige Vejledning bliver man hurtigt klar over, at de har fortjent den.

Hvis de efterfølgende Bind holder samme Standard som de to første, vil den geografiske Litteratur med den nye „Géographie Universelle“ blive et enestaaende Værk rigere; det vil blive en værdig Afløser af Reclus' „Géographie Universelle“, og fransk geografisk Videnskab vil med dette Værk sætte sig et Monument, som vil blive staaende i lange Tider. Frankrigs førende Stilling indenfor Geografien vil yderligere blive slaaet fast.

Einar Storgaard.

Karl Sapper: Vulkankunde. 8°, 424 S. 32 Tekstfigurer, 30 Tavler, 4 farvede Kortblade). J. Engelhorn's Nachf. Stuttgart 1927.

Bag dette Værk ligger mange Aars Forskninger i forskellige af Jordens Vulkanegne. Allerede 1901, da Sapper lovede Ratzel at levere en „Vulkankunde“ til Serien „Bibliothek Geographischer Handbücher“, var han en fremragende Vulkanolog, særlig kendt ved sine Studier i Mellemamerika og Mexico. Siden udvidede han sit førstehaands Kendskab til Vulkanerne paa nye Rejser i flere Verdensdele.

*Efter at Anmeldelsen er skrevet, er udkommet endnu et Bind, nemlig Sydamerika I, som senere vil blive anmeldt i Geografisk Tidsskrift. E. S.